GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 35.

W e Srodę Dnia 30. Kwietnia 1806.

Z Wiednia d. 23. Kwietnia.

D. 17 i 18 t. m. przyiechali do Wiednia Arcy Xżę Jmc Ferdynand, Następca tronu i inni Arcy Xżęta i Arcy Xżniczki, którzy od kilku miesięcy bawili w Koszycach.

J. C. i C. K. Mość zaszczycił Syndyka w Wiszau, Franciszka Bayera, na dawod swego ukontentowania za iego okazaną przychylność do interessow Nayiaśnieyszego Cesarskiego domu, złotym medalem nadgrody.

Jan Mich. Zollner, handluiący żelazem w Kecschkemet, okazał rzadki patryotyzm i podług sił swoich przyłożył się do kosztow ostatniey woyny 1000 ryń. na wsparcie zaś zniszczonych prowincyy ofiarował z własney ochoty 100 ryń. a dla poratowania chorych żołnierzy 500 ryń. J. C. K. Mość poruszony tak pięknym i czystym patryotyzmem zaszczycił tego dobrego obywatela złotym medalem średniey wielkości, i rozkazał ślachetny czyn iego publicznie ogłosić.

Wicegespan Szaboleskiego kommitatu, Mikołay Kallay, ofiarował J. C. K. Mci naypokorniey 500 ryń. dla podzielenia pomiędzy ubogich Czechow. J. C. K. Mość raczył ten dar łaskawie przyiąć i dawcy ukontentowanie swoie oświadczyć rozkazał.

Dalszy ciąg składek szlachetnych Węgrzynow na wezwanie nadwornego Węgierskiego Kanclerza, Hrabiego Palfy de Erdöd, dla zniszczonych przez woynę dziedzicznych prowincyy:

Kr. wolne miasto Karlstadt 200 ryń.

Mieszkańcy kommitatu Arvaer 505 ryń. 31 kr.

Dalsze składki Komornenskiego kommitatu 6 mec pszenicy, 14 5/8 żyta, 8 ięczmienia, 87 1/8 owsa, i 1200 ryń.

Hrabia Wincenty Sandor 2000 ryń.

Mieszczanie i mieszkańcy Debrezyna 158 6/8 mec pszenicy, 398 5/8 ziemniakow i żyta, 16 7/8 ięczmienia, 2 owsa, 2 4/8 soczowicy i 4916 ryń. 58 1/2 kr.

Kr. wolne miasto Gran 428 ryń. 2 1/2

Z Londynu d. 6. Kwietnia.

Wczoraysza gazeta dworska mieści w sobie następuiący gabinetowy rozkaz, który d. 5 postanowiony został na radzie w przytomności Króla Jmci św pałacu Królowey:

"Gdy J. K. Mość uwiadomiony został, iż Król Jmc Pruski zaiął gwałtownie i w nieprzyiacielskim sposobie niektóre części elektorstwa Hanowerskiego i inne posiadłości, i ogłosił, iż

wszystkie Angielskie okręty wyłączone są z portow kraiu Pruskiego i innych północnych, i z nadwerężeniem słusznych praw i interessu J. K. Mci i posiadłości, iako też wbrew ustawom i zwyczaiom pomiędzy przyiaznemi narodami zachodzących, zabronił im tam wniyścia i prowadzenia handlu: przeto raczył J. K. Mość za zniesieniem się z swą tayną radą rozkazać i rozkazuie się ninieyszym, ażeby żadne okręty lub statki poddanych J. K. Mci aż do dalszego rozporządzenia do Prusk. portow nie brały ładunku lub pływały; daley raczył J. K. Mość rozkazać, iż na wszystkie Pruskie okręty lub statki znayduiące się w portach lub przed portami połączonego królestwa W. Brytanii i Irlandyi włożone bydź ma powszechne embargo, czyli zatrzymane bydź maią z wszystkiemi na nich będącemi osobami i rzeczami, przyczem ma iednak bydź naywiększa staranność zachowana, ażeby ładunek tych okrętow żadney nie podpadł szkodzie, ani uronionem nic z niego nie było. J. K. Mci Lordowie kommissarze skarbu, Lordowie kommissarze admiralicyi i t. d. maią stosowne w tey mierze wydać rozporządzenia.

Podp. *Cottrell.*

Wczoraysza zaś dworska gazeta umieszcza następuiący rapport Kapitana Loring do Lorda St. Vincent, z okolic Quessant d. 30 Marca:

Milordzie! D. 28 t. m. z rana o godzinie 10 ścigała fregata J. K. Mci. którą dowodzę, 3 Francuzkie fregaty i 1 bryg, które właśnie z Orientu wypłynęły, w nadziei uderzenia na którąkolwiek z nich z osobna. O godzinie 10 w wieczor zbliżyłem się do wspomnionych okrętow i zabrałem ostatnią korwetę Nearque o 16 działach i 97 ludzi. Wypłynęła tegoż poranku z Orientu i była na 5 miesięcy w żywność opatrzona. Mam honor bydź i t. d.

Loring.

Taż gazeta ogłasza rapport z szczegółami o odniesionem zwycięztwie Admirała Duckwortha nad eskadrą Francuzką przed Santo Domingo, w którym podana iest liczba zabitych i rannych Francuzow 700, a Anglikow zabitych i rannych 338. Armat na zabranych i zniszczonych okrętach znaydowało się 436.

Wypis z prywatnego listu officera od eskadry Duckwortha: — " Zamyślaliśmy iuż powrocić do Anglii, gdy nam Kingsfisher doniosł o nieprzyiacielu. Duński okręt, który zaięty był od eskadry Francuzkiey, przybył do wyspy S. Tomasza, przed którą Kingsfisher krążył i uwiadomił go o nieprzyiacielskiey eskadrze. Szczęściem, że wspomniony okręt miał pomyślny wiatr, iż mógł do St. Kitts zapłynąć, gdzie zastał walecznego naszego admirała, który zaraz na wyszukanie nieprzyiaciela wypłynął. Na d. 6 Lutego dostrzegliśmy go o 8 mil morskich od Santo Domingo, gdzie iakeśmy się poźniey dowiedzieli 1500 woyska na ląd wysadził. Dowiedziawszy się o naszem zbliżeniu podniosł kotwice i chciał schronić się pod fortyfikacye Au Cayes; lecz attakowaliśmy go natychmiast i pobili w 2¼ godziny. Domyślamy się, iż wyszła z Brest druga eskadra popłynęła do wschodnich Indyy. Hieronim Bonaparte dowodzi tą eskadrą. Szczęściem, że P. Duckworth doniosł wcześnie o iey tam przeznaczeniu. Nie mam więcey czasu i dodaię tylko, żeśmy szczęśliwie zawinęli z zdobyczami do Jamayki.,,

Podług ostatnich doniesień, krążących przed Roszefort naszych okrętow, stoią tam 4 liniiowe okręty do wyyścia pod żagle gotowe.

Eskadra Admirała Warren, składaiąca się z 7 liniiowych okrętow, 2 fregat, 2 brygow i 1 kutra, przybyła d. 15 Lutego do Madeiry, krążyła tam do 20, i miała potem do

przylądka Dobrey nadziei popłynąć.

Tuteysze pisma mówią o bliskim wyieździe Pruskiego posła, Barona Jakobi.

Hiszpańskie okręty sporządzane są z pośpiechem w Kadyxie, dla złączenia się iak mowią, z eskadrą Kartageńską, przez co pomnoży się liczba liniowych okrętow Hiszpańskich do 20. Nasza eskadra przed Kadyxem nie ma iak 16 liniiowych okrętow.

Dworska gazeta d. 28 Marca donosi o mianowaniu Lorda Grey (oyca P. Grey) Hrabią Howicku. P. Grey, Prezydent admiralicyi ma bydź na lorda wyniesiony. Lord Walpole iest Hrabią Oxfordu, a Lord Newark Hrabią Mawiers mianowany.

Znana gazeta, która dawniey pod tytułem *Gońca Londyńskiego*, a poźniey pod tytułem *Gazeta W. Brytanii* wychodziła, przestała teraz wychodzić pod ministrostwem Foxa.

Lord Melwill stanął d. 24 Marca przed kratami wyższey izby i oddał odpowiedź na 10 artykuł oskarżenia, która mieściła w sobie oświadczenie, iż okoliczności, z których dodatkowy ten artykuł zrobiono, są niezwyczayne, a zatem nie iest ani ustawą, ani zwyczaiami upoważniony do odpowiedzenia na niego; wszelako daie na niego odpowiedź: *że nie iest winnym.* Odpowiedź została potem do niższey izby odesłana; ta oddała ią kommissyi do tey sprawy wyznaczoney, która niebawnie przyniosła odpowiedź, iż Lord Melwill iest winnym i tego w czasie dowiedzie.

Oto są szczegóły tego rocznego stanu skarbu, który Lord Petre d. 28 Marca niższey izbie podał: "Uznaię za potrzebne (słowa iego) opisać nayprzod stan skarbu naszego kraiu, ponieważ wiadomość o nim potrzebną iest do uchwalenia moich wnioskow. Dług narodowy wynosił w Lutym 1805 do 493 mil. f. szt. od których wypadało płacić prowizyi 18 mill. f. szt. Upłacono na ten dług aż do Lutego 1805 w spadaiących papierach 110 mill. 707,000 f. szt. od którego przypadło 6 mill. prowizyi. Gdyby więc papiery nie spadły, wynosiłby dług narodowy do początku 1805 roku 600 mill. f. szt. Na d. 1 Stycznia 1806 wynosił obrachowany dług narodowy 547 mill. a przez spadaiące papiery zmnieyszył się o 123½ mill. Te przytoczenia okazują iak korzystano z spadania papierow. Nieobrachowane długi wynosiły do 1 Stycznia 1806 do 23 mill. Do zapłacenia prowizyi od tych długow posiada kray dostateczne źrodła. Stałe podatki czynią rocznie 32½ mill. Z tych odtrąca się dla poborcow 2 mill; pozostaie więc na zapłacenie prowizyi od narodowego długu 30 mill. na co iednak nie potrzeba iak 23 mill. Pozostałe 7 mill. od stałego podatku uważać przeto można względem narodowego długu iak 1 do 60. Szczęśliwy ten stan skarbu przypisać potrzeba spadaiącym papierom. Tegoroczne wydatki kraiowe mało co się różnią od przeszłorocznych. Wynoszą zaś 43½ mill. to iest 15 mill. dla marynarki, 18½ dla armii, 4 mill. 700,000 dla artyleryi, 2 mill 170,000 f. szt. na rozmaite wydatki. Do ostatnich wchodzą: 1. Pensya dla familii Nelsona; 2. zaległych subsydyy zagranicznym mocarstwom 1 mill.; 3. wierzytelny list na pożyczkę 1 mill. 400,000 f. szt. dla Anglii, a 600,000 dla Irlandyi; 4. niedobory 1) od Wschodnio-indyyskiey kompanii 1 mill. 2) niedobor słodowey taxy 34,000 f, szt. 3) niedobor w podatkach ostatniego roku 1 mill. 707,000 f. szt. daley 4) prowizye od skarbowych biletow 1 mill. nakoniec 5) spłacenie pożyczki 120,000 f. szt. Ogółem wszystkie te wydatki dochodzą do 49 mill. a po odtrąceniu przypadaiącey na Irlandyą części

pozostanie się około 43½ mill. dla Angii. Dla zastąpienia tych wydatkow będziemy mieli następuiące sposoby i źrodła: 1 Słodowa i osobista taxa, wynosząca 2 mill. 750,000 f. szt.; 2. Z zdobytych okrętow 1 mill. z którego iedne 2/17 części przypadaią na Irlandyą; 3. Dochod z lotteryi 380,000; 4. Pożyczka 20 mill.; 5. Woienne taxy, które naydogodniey zapobiegaią powiększaniu się narodowego długu. Do tego należy i opłata od własności. Nie rozwodząc się nad nią, powiem tylko, iż iest nadogodnieyszą od dawney taxy od dochodow. Jest moim zamiarem podnieść ią od 7½ do 10 od sta; lecz wyżey nie ma bydź nigdy podniesiona. Względem wybierania iey zachodziło wiele skarg, i często rząd bywał oszukany; dla zapobieżenia więc temu iest moim zdaniem, aby znieść wszystkie dotychczasowe wyiątki i ktokolwiek ma przeszło 50 f. szt. dochodu, podlega opłacie. Do woiennych tax należy powiększenie opłaty celney od spotrzebowanego w krain cukru oprocz dawnych opłat 15 od sta, a od funta tabaczki po 6 pencow. Procz tego proponuię następuiące nowe taxy: 1. od wina; 2. od lanego żelaza; 3. od wypotrzebowaney w kraiu ordynaryyney herbaty; 4. taxa od sprzedaży wszelkich oszacowanych dóbr i ruchomości. Rachuię, iż pierwsza i druga taxa uczynią po 500,000 f. szt. trzecia 700,000, a czwarta 66,000 f. szt. rocznie, z czego uzbiera się 1 mill. 136,000 f. szt. które wystarczą na prowizyą od nowey pożyczki. Nakoniec muszę ieszcze dodać, iż cywilna lista winna iest 158,000 f. szt. czego przyczynę za inną okazyą wyłuszczę. Zdaniem iest moim, aby ten dług zapłacony był z przedarzy zdobytych okrętow.

P. Francis oświadczył Kanclerzowi za iego niezwyczayną iasność w podaniu wszystkiego swoie ukontentowanie.

Z Paryża d. 11. Kwietnia.

Pogłoska iakoby Cesarz w krótce z Paryża wyiechał iest zmyślona. Wczorayszy Monitor donosi: D. 9 o godzinie 2 po południu wyiechali Cesarstwo Jchmość do Malmaisonu. W przyszłą niedzielę udadzą się do St. Cloud, gdzie sztuczne wody zaczną o godzinie 5 po południu wytryskać; w wieczor dana będzie komedya u dworu. D. 20 powrocą Cesarstwo Jchmość do Paryża. Z rana będzie audyencya i wielka woyskowa parada, w wieczor koncert w ogrodzie Tuilleri, pałac będzie oświecony, potem nastąpi bal z powodu zaślubin Xżniczki Stefanii z Xciem Badeńskim.

Cesarz przyiął prożbę Lyończykow i wystawiony będzie pałac Cesarski na wyspie Perrache pod tem miastem.

Piszą z królestwa Włoskiego, że Wenecyanie pochlebiaią sobie, iż zobaczą odnowioną w dniu 15 Maja uroczystośc dawniey naywspanialey odbywaną, zaślubienia Wenecyi z morzem Adryatyckiem. Dodaią nawet, iż Wicekról zastąpi mieysce Doży w tey dawney uroczystości, która miała podwoyny cel polityczny. Przypominała bowiem Wenecyanom, iż handel i żegluga były istotnemi ich potęgi zasadami, i zachęcała ich oraz do zachowania aż do zaźdrości tych głownych środkow pomyślności publiczney; nadto zgromadzała do ich stolicy niezmierny natłok cudzoziemcow.

Jeżeli wierzyć można ostatniey gazecie Bombayskiey, Lord Valentia, pełnomocnik towarzystwa utworzonego w Indyach dla rozpoznania brzegow Afryki i Arabii, miał odebrać od Króla Abissynii wezwanie, aby przysłał posellstwo do Gondary. Lord Valentia wysłał więc P. Salt, który w tey stolicy ma mieszkać przez 4 miesiące. Spodziewać się

więc należy, iż on potwierdzi, lub zbiie co Bruce napisał o Abissynii. Zapewniaią już nawet, iż Lord Valentia nie znalazł na brzegach, które przebiegł, dawnych Adulis, a tem mniey piramid i obeliskow opisanych przez Cosmes Indicopleustes, odkrytych na nowo przez Bruce.

Z Rzymu d. 23. *Marca.*

Rocznica wyniesienia J. S. Piusa VII. na stolicę Papiezką była obchodzona wpiątek ostatni z zwyczayną uroczystością. — J. S. po odprawieniu mszy w swey kaplicy, udał się do wspaniałey kaplicy pałacu kwirinalnego, gdzie był na wotywie, otoczony S. kollegium, zachowawcami ludu Rzymskiego, i całą szlachtą Rzymską. J. S. udał się potem w wielkim orszaku do Bazyliki Sgo Piotra watykańskiego, gdzie modlił się podług zwyczaiu przed ołtarzem S. Sakramentu, P. Maryi, i SS. Apostołow. Tak idąc do kościoła, iak i powracaiąc do swego pałacu, odbierał J. S. żywe oznaki uszanowania, i miłości swoiego ludu. J. S. zaczął więc siodmy rok swego panowania, które ażeby tylko długo trwało, dla szczęścia poddanych, i dla umocowania świata Chrześciańskiego, iest wszystkich życzeniem.

J. S. udzielił odpusty, tym którzy odwiedzą kościoł Sgo Klemensa, ieden z naydawnieyszych w Rzymie i naylepiey zachowanych kościołow; lud cisnął się do niego tłumem, na dniu 3 t. m. który iest uroczystym dniem tego Sgo Męczennika, co ściągnęło uwagę publiczną na ten pomnik i przypomniało iego starożytność.

Z Bazylei d. 6. *Kwietnia.*

Jeden z kupcow naszego miasta odebrał następuiący list z Raguzy pod d. 1 Marca:

"Obawiamy się, aby Dalmacya, a może i nasz mały kray nie stały się teatrem woyny między Francyą i Rossyą. Ostatni wysadzili cokolwiek woyska do odnogi Kataro, i ma go w krótce więcey przybydź. Położenie naszey Rzpltey iest niepewne i smutne. Zegluga na morzu iest wstrzymana, handel przerwany, a nędza będzie straszna między niższą klassą ludzi, ieżeli rzeczy służące do zaspokoienia pierwszych potrzeb nie będą obficie dostarczane i w cenie nizkiey. Doniesienia o zachodzących zdarzeniach w Serwii tak są sprzeczne, iż chociaż bliskiemi iesteśmy mieysc tych zaburżeń i buntu, nic iednak pewnego donieść WPanu nie mogę. Turcy maią woyska nad brzegami Drawy, lecz te są w niewielkiey liczbie, i źle uzbroione. Dosyć ich iest do przedłużenia, ale nie do ukończenia woyny. Nadto, poydąże Baszowie Tureccy śmiało przeciw Serwiianom, będąże się bić z niemi mężnie, kiedy niema między niemi żadnego, któryby sobie nie życzył zrobić toż samo w swem baszostwie, co Jerzy Czerni w Serwii zrobił, to iest uczynić się niepodległym? Kończę donosząc WPanu, iż bawełny Lewanckiey iest podostatkiem w naszem mieście, i że otwiera pole do spekulacyi, lecz trudno będzie bardzo przesłać ią do Tryestu, ponieważ z iedney strony korsarze Francuzcy, z drugiey Angielscy i Rossyyscy zupełnie tamuią żeglugę na Adryatyckiem morzu.

Z Neapolu d. 25. *Marca.*

Xżę Jozef udał się d. 19 przed Gaetę z Marsz. Masseną dla obeyrzenia robot około oblężenia. Powrocił tu nazaiutrz. Xżę Hessen Filippsthal, dowodzca tey twierdzy, przedsięwziął bronić się do ostatniego.

Przybyło tu d. 20 t. m. 40 Neapolitańczykow, których wzięto w niewolą w Kalabryi; większa część ich iest z gwardyi Królewskiey, i posłano ich do Kapui.

Francuzi zabrali przy Monte Video 5 statkow z zbożem, przeznaczonych do Gaety.

Musiały się bowiem dla burzy schronić pod brzegi.

Xżę Cassano, minister do spraw duchownych, wydał do Biskupow i Prałatow królestwa Neapolitańskiego okólnik, w którym mówi, iż ciągle nie przestaie odbierać skarg przeciw wielu członkom duchowieństwa świeckiego i zakonnego, którzy używaią swego wpływu dla obrzydzenia mieszkańcom teraźnieyszego rządu. Nakazuie duchownym, aby na przyszłość w swych kazaniach wpaiali przywiązanie i posłuszeństwo dla teraźnieyszego rządu, zamiast pobudzenia umysłow do buntu. Ci, którzy ważyliby się temu sprzeciwiać, surowo ukaranemi zostaną.

Cesarz Napoleon wezwał wszystkie mocarstwa Barbaryńskie, aby uwolniły Neapolitańczykow, których poieli w niewolą.

Zabroniony iest wywoz pieniędzy z Neapolu do Sycylii.

Z Charkowa d. 27. Marca.

Urządzenie naszey szkoły główney zbliża się do końca. Nie śpieszono się z powołaniem professorow i tym lepszy uczyniono wybor. Obrani przez akademiczny senat professorowie, których iuż po części nastąpiło potwierdzenie, po części iest oczekiwane, są: Professor Corradori z Wiednia, do materyi medyczney i Oftalmologii (znany z listow swoich do Volty względem zwierzęcey elektryczności); Doktor Dreyssig z Königstei w Saxonii, do patologii, terapii i kliniki, (znany z wielu pism, które są na Francuzki ięzyk przełożone); Professor Pilger z Giessen, do bydlęcych chorob, (znany z wydaney xiążki o chorobach bydlęcych) i Professor Coverden z Hanoweru, do politycznych umieiętności. Na nadzwyczaynych professorow są powołani: Professor Schwaegrigen z Lipska, (znany z botanicznych i entomologicznych pism) i professor Steffenson z Edinburga, do technologii. Wszyscy ci mężowie szacowani są w uczonym świecie. Professorowie Charkowscy maią równą płacę, prawa i stopień z professorami innych szkół głównych. Professor budownictwa Wassiliew zrobił przedziwny plan, podług którego gmach szkoły główney będzie kiedyś iedynym w swoim gatunku. Na przyszłą wiosnę rozpocznie się iego budowa. W robotach około botanicznego ogrodu postąpiono iuż daleko przeszłego lata, równie iak około Angielskiego ogrodu i przechadzek około miasta. Dla professorow stawiane są osobne wygodne domy z staynią, podworzem i ogrodem. Oprocz 50 seminarystow, którzy słuchaią nauk, znayduie się tu 70 uczniow.

Z Hanoweru d. 14. Kwietnia.

Hanowerscy postyionowie noszą iuż Pruskie niebieskie ubiory.

Hrabstwo Bückeburg iest także Pruskim woyskiem osadzone.

Pruski kamery Dyrektor Heidebrech, przyiechał tu z Szczecina, a Pruski kommendant twierdzy Wesel przeiechał wczoray tędy do Berlina.

Od granic Włoskich d. 24 Marca.

W Neapolitańskim krolestwie złożył także broń korpus Jenerała Rosenheima i poddał się Francuzom w niewolą. Naczelnik powstańcow, nazwiskiem Mozare Pazza, pospolicie zwany diabłem, chciał z zgraią swoią uciec do Gaety, ale go Xżę Hessen-Philippsthal nie przyiął. Rzucaią teraz bomby i mocno do tey twierdzy strzelaią. Podług zdania officerow od artyleryi może się ieszcze miesiąc bronic, ponieważ ma wodą dowoz żywności.

W Neapolu zdeymuią teraz herby krolewskie, wyiąwszy kamienne, które do ozdoby budynkow służą. Niedługo po wniściu armii Francuzkiey do tey stolicy przybyła tam

barka z pomarańczami z Sycylii, czego od dawna nie było. To sprawiło podeyrzenie; Xżę Józef kazał statek ściśło przetrząsnąć i znaleziono na nim pakę listow do rożnych osob. Ażeby zaś nie był przymuszony do karania, lub w prawieniu ludzi w rozpacz, których może wspaniałością lub łagodnem przeionaniem do siebie przywiąże, kazał Xżę w obecności swoiey całą tę pakę nieotworzywszy ani iednego listu spalić.

Twierdza Gaeta, leżąca na półwyspiu, iest z naturalnego swego położenia i przez sztukę mocna; skaliste iey okolice, trochą tylko ziemi pokryte, nie pozwalaią żadnych kopać rowow, a chcąc ią ogłodzić potrzeba bydź panem morza. Położenie iey iest bardzo podobne do Gibraltaru, dla tego też nazywana we Włoszech iest małym Gibraltarem. Przypominamy sobie sławne iey oblężenie 1707 roku: Austryacy wzięli ią szturmem d. 30 Września wrzuciwszy tam wprzody 1500 bomb i 20,000 razy zdział do niey wystrzeliwszy.

Królestwo Jchmość Neapolitańscy udadzą się w razie potrzeby z Sycylii do Malty.

Z Tryestu d. 3. Kwietnia.

Zaledwo uwolnieni zostaliśmy od długiego kwaterunku obcych woysk, gdy nas nie bawnie spodkał nowy niepomyślny los: tuteyszy wolny port został rownie iak inne porty Adryatyckiego morza przez Rossyyskie okręty zamknięty, i przez to cały handel zatamowany.

Dowiaduiemy się, iż Monarcha nasz pozwolił dopoty przechodu Francuzkim woyskom przez Friol do Dalmacyi, poki nie obeymią wposiadłość Kattaro i Castelnuovo.

Listy z Turczech donoszą o woiennych widokach między Portą i innem mocarstwem.

Zostaiący w Salzburgu sprawuiącym interessa Raimont iest mianowany Francuzkim rezydentem w Raguzie.

Z Anspach d. 7. Kwietnia.

Marszałek Bernadotte otrzymał wczoray z Paryża wielkie ozdoby orderu żelazney korony, w których pokazał się w niedzielę na paradzie woyskowey. Jenerałowie, officerowie i cywilne osoby winszowali mu względow Monarchy.

Z Wetzlaru d. 12 Kwietnia.

Rozgłoszona wiadomość, iakoby Darmstadt i Nassau Usingen formowały dla Francyi regimenta, tudzież iakoby panuiący Xżę Nassau Usingen do Paryża poiechał, iest zupełnie zmyślona.

Do Aschaffenburgu wszedł d. 9 korpus Jenerał Legrand. Marszałek Lefevre ma głowną swoią kwaterę w Darmstadtcie, a cały iego korpus, w liczbie 21,400 ludzi, stoi okolicach, w których stał dawniey.

Z Berlina d. 15 Kwietnia.

J. K. Mość raczył przybyłemu napowrot z Paryża ministrowi stanu i gabinetowemu, Hrabi Haugwitz, któremu pozwolił dawniey był oddalić się na nieograniczony czas, zalecić, ażeby sam zawiadował znowu oddziałem zagranicznych związkow. Minister stanu i gabinetowy, Baron Hardenberg, wyieżdża przeto na nieograniczony czas do dobr swoich, o czem uwiadomił ciało dyplomatyczne.

W niedzielę zrana mieli oba ministrowie gabinetowi Haugwitz i Hardenberg naradzenie, które kilka godzin trwało, poktorym miał Hrabia Haugwitz pierwszą audyencyą u Króla.

J. K. Mość raczył w gabinecie iego zostaiących radcow woiennych Ludwika Le Coq, Lombarda i Dawida Dubois, na dowod swego ukontentowania z ich zdatności i wieloletniey służby mianować taynemi radca-

mi z uwolnieniem od opłaty stępla.

Nim Hanowerski poseł, Baron Ompteda, opuścił Berlin, podał ministrowi Hardenbergowi wprzody notę.

Mowią, iż Jenerał leitnant Kalkreuth odebrał rozkaz trzymania w gotowości swego korpusu na każdy moment do marszu.

Z Lauenburga d. 16 *Kwietnia.*

Jenerał adjutant, Połkownik Hrabia Löwenhielm, dowodzący Szwedzkim woyskiem w naszem kraiu, przeniosł głowną swoią kwaterę z R tzeburga do Büchen. D. 11 dał mieszkańcom świetny bal, a d. 13 postąpił z lekkiemi granadyerami aż do Gadow.

Z Gettingi d. 14. *Kwietnia.*

Pruski tayny radca Giesecke przyiechał tu przed kilku dniami, dla obięcia wposiadłość w imieniu Krćla Pruskiego tuteyszey akademii. W piątek odwiedził wszystkich professorow, a w sobotę zrana odprawiło się uroczyste obięcie. Na radną salę zgromadzili się wezwani professorowie o godzinie 8 zrana. Prorektor, konsysteryalny radca Plank, powitał mową na wschodach z kilku professorami Króle. pełnomocnika. Potem przeczytany został Król. patent; zapieczętowano akta akademii, przyięto iako Pruskie i potem znowu odpieczętowano. Tayny radca Giesecke zakończył tę uroczystość mową, obiął z podobnemiż formalnościami wydział prawa, botaniczny ogrod, wktórym w imieniu Króla zerwał kilka roślin, i tym sposobem przeszedł przez wszystkie tuteysze urządzenia. Jaki będzie herb tuteyszey akademii nie wiemy ieszcze; ale dewizę Angielską, która umieszczona była przy herbie: *Hony soit, qui mal y pense*, kazano zaraz wyrzucić.

Z Ryssel d. 9 *Kwietnia.*

W poniedziałek przedsięwziął tu P. Mosment 9 swoią powietrzną podroż. Ballon wzniosł się szybko w górę. Mosment pozdrowił swą chorągiewką niezliczoną mnogość zgromadzonego ludu; spuścił z pewney wysokości swoy spuszczalnik na ziemię i pozostał czas nieiaki na powietrzu nad miastem. Jednego razu postrzeżono wielkie światło na powietrzu i spadła chorągiewka. Balon zniknął z oczu, ale razem i żeglarz spadł do fossy mieyski. Wiele widzow pospieszyło tam natychmiast; lecz znaleziono go nieżywego, i tak nie można było dowiedzieć się o iego nieszczęściu.

Z Hagi d. 15. *Kwietnia.*

Deputacya, która uda się do Paryża z życzeniami do Cesarza Napoleona względem ścisleyszego połączenia stosunkow naszey Rpltey z wielkim państwem, została wczoray wyznaczona i składa się z P. Styrum, członka zgromadzenia wielowładnych, P. Six, członka rady stanu, i ministra morskiego Adm. Verhuel. Dziś złożona iest wielka rada stanu dla ułożenia instrukcyy dla deputacyi, która iutro uda się wpodroż do Paryża.

W Utrechtcie umarł Francuzki Jen. brygady Arnaud, gdzie przed dwiema dniami przybył.

Na mieysce zmarłego P. Burmania Rengers mianowany iest P. Roordo członkiem do zgromadzenia wielowładnych dla Frieslandyi.

Słychać, iż Portugalski rząd zawarł pokoy z Deiem Algierskim; Algierscy więc korsarze będą teraz mogli wolno wypływać z ciaśniny Gibraltarskiey.

Od brzegow rzeki Lech d. 12. *Kwietnia.*

Odeyście Marszałka Soult z okolic Altbayern odwołane znowu zostało. Mowią nawet iż uda się z swoim korpusem do Dalmacyi, gdzie także Jenerał Marmont z Istryi wyruszył.

D O D A T E K

D O N^ru. 35.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srode Dnia 30. Kwietnia 1806.

Do Bogusława 14go, Xcia Pomerani, na tamtym świecie, d. 11 *Kwietnia.*

(Z Neuwiedzkiey Gazety.)

" W Pomeranii, którey Ty byłeś 17tym i ostatnym Xżęciem, zaydą podobno teraz wielkie odmiany. W dawnych czasach podlegała rozmaitym losom, i zapewne Ci miło będzie dowiedzieć się na Elizeyskich polach, co ludzie tego świata względem tego kraiu przedsięwziąść teraz zamyślaią.

Jakże smutne musiało bydź położenie tego kraiu w piątym wieku, kiedy Wandalowie, Herulowie i Rugierowie w swoich przechodach w nim gościli; kiedy nikt nie był własności pewnym, i kiedy ludzie, iak dzisiay ieszcze Tatarowie Tybetańscy, błąkali się po świecie, i iak barbarzynscy iedni drugich wypędzali, wszystko pustoszyli, tak iż nigdzie nie było stałego mieszkania! Wendowie nawet i Słowianie odwiedzili Pomeraniią i tam osiedli. Były to zapewne nieszczęśliwe czasy i prawdziwie włoczących się Cyganow życie.

Poźniey była Pomeraniia królestwem, Król iey nazywał się Mistevojus, od którego iak wiele pisarzow utrzymuie, pochodzi panuiący dom Meklenburski, aż do Swantibora, który przyiął wiarę Chrześciańską, a ktrego synowie poźniey podzielili ten kray pomiędzy siebie. Osobliwszą iest rzeczą, iż Otto biskup Bamberski, nawrócił owczesne Xżęta na wiarę Swiętą; tym czasem owcześni mieszkańcy mieli wrodzoną niechęć do Niemcow i prowadzili na końcu 13 wieku długie woyny z Niemieckiemi zakonami. Polacy, Duńczykowie, Szwedzi, Brandeburczykowie często prowadzili z sobą woyny w tym kraiu. Po bitwie pod Pułtawą w roku 1709 wpadli Polacy i Rossyanie do Pomeranii i spustoszyli ią; Prussy zapłaciły na ow czas za obięcie tego kraiu 400,000 talarow Rossyanom. Ale Król Szwedzki nieuznaiąc tego traktatu, wypędził w roku 1715 Prussakow i opanował wyspę Rügen i Stralsund.

Właściwie po Twey śmierci Bogusławie! spadała na mocy pokrewieństwa Pomeraniia na Prussy; ale 11 artykuł Osnabruckiego traktatu pokoiu 1648 roku oddał iey część Szwecyi, która ią opanowała była, a Prussy zostały innemi kraiami wynadgrodzone.

Tak niestałe są i niepewne losy kraiow, iako i ludzi. Woyny i prawo zwycięztwa nie iedney prowincyi, nie iednego królestwa po-

ſtać zmeniły. Po okropnych woynach naſtąpił nakoniec Weſtfalski pokoy, i przezen zdawała bydź uſtalona ſtałość i trwałośc państw Europeyskich. Ale coż pomiędzy ludźmi ieſt wiecznego? W woynie rewolucyyney bardzo ſię Szwecya, iako gwarantka Weſtfalskiego pokoiu, za Niemcami intereſſowała. Podawała pisma i przełożenia seymowi Rzeszy w Ratysbonie, w których częſto widzieć można było wyrazy niewzruszoney przychylności do Rzeskiey konſtytucyi, lecz były to pięknie brzmiące słowa, które lubiemy słuchać, ale że nie były dzielną woyskową ſiłą poparte, poszły więc w zapomnienie.

Nakoniec weszła Szwecya w roku 1805 w koalicyą, którą Angliia i Roſſya utworzyły. Iaki zaś wypadek był tey koalicyi, muſisz wiedzieć, szlachetny Bogusławie! z dzielow teraźnieyszego czasu, a osobliwie z wypadku bitwy pod Auſterlitz. Auſtrya przymuszoną zoſtała zrobić pokoy; Roſſyyskie woyska powrociły do kraiu; Francuzi zaięli Neapol, a Szwedzi, którzy z Hanoweru chcieli przeciw Francyi po nieprzyiacielsku poſtępować, cofaią ſię teraz do Pomeranii.

Nieprzyiacielskie to poſtępowanie Króla Szwedzkiego nie może ſię przeciwnikowi koalicyi podobać, iakoż mowią, iż gabinet Francuzki poſtanowił oddalić Króla Szwedzkiego z ſtałego lądu, to ieſt odebrać mu Szwedzką Pomeraniią.

Dotąd ſtoią ieszcze Szwedzkie woyska w kraiu Lauenburskim; lecz i Pruſſacy idą do tey Hanowerskiey prowincyi, iak czytamy wpublicznych pismach.

Bogusław 14, a 17ty Xżę Pomeranii rodził ſię 1580. roku i obiął po bracie swoim Xſtwo Pomerani. Zaślubił sobie Elzbietę, corkę Xcia Jana Holsztyńsko-Sunderskiego, w roku 1615, lecz z nią nie miał żadnego potomſtwa. Bogusław umarł w roku 1637, a żona iego 1653. Ponieważ nie zoſtawił potomſtwa, zatem Pomeraniia spadała prawem pokrewieńſtwa na Pruſſy; ale przeważaiący na ow czas Szwedzi zaięli ią i utrzymali ſię przy niey na mocy Weſtfalskiego pokoiu.,,

Taż gazeta czyni naſtępuiące uwagi względem teraźnieyszego położenia rzeczy.

" W maiącym ſię rozpocząć w północnych Niemczech boiu, rachuie każdy woyskową ſiłę i moc walczących. Do któreyże ſtrony przychyli ſię Daniia? Roſſya i Pruſſy są nowemi gwiazdami ſtałemi w polityce; przed około 80 lat zaledwo poſtrzedz ie można było na politycznym widokrągu. Jakże sobie Daniia poſtąpi? Zoſtanież neutralną i utrzymasz neutralność Sundu — tey iedney na ſtałym lądzie otwartey użyteczney kommunikacyi dla Anglii?

Lecz ieżeli do woyny nie przydzie; ieżeli Szwecya Pomeranii uſtąpi, a za to otrzyma Norwegiią i półwysep Skandinawii; Daniia zaś doſtatecznie przez Hamburg, Lubekę i inne okolice, iak n. p. Nauenburg doſtatecznie wynadgrodzoną zoſtanie? Jakąż na ow czas weźmie na ſiebie poſtawę Turcya? Będziesz tylko widzem, lub do któreyże przyłączy ſię ſtrony z 200,000 woyska, które podług gazet uzbroia?

Łatwo zgadnąć można, iż wszyſtkie woyny na ſtałym lądzie toczą ſię o Angielskie na morzu panowanie. Angliia była w dawnych czasach przez Rzymian, Duńczykow, Niemcow, Normanow, i t. d. na przemiany zdobywana i podbiiana, i każdy z tych ludow potrafił ią poiedyńczo podbić, a teraz? — Tyru Kartagi, Wenecyi, Anzeatyckich miaſt rozciągało ſię panowanie do pewney tylko części morza lub okolic; lecz żadne mocarſtwo nie rozszerzyło swego panowania

na wszyftkie morza iak Angliia. To panowanie ieft tem niebezpiecznieysze, iż pochodzi z wyspy, która niełatwo bydź może dofiągnioną. Gdyby zoftawało w ręku lądowego mocarftwa, łatweby przez lądową woynę zniszczonem bydź mogło; ale że znayduie fię otoczone morzem na wyspie; bronią go pływaiące batterye, ieft zawsze zwycięską i mężną, więc nie potrzeba iey będzie nakoniec iak kilka tylko fregat do utrzymania swego znaczenia, ponieważ iey nieprzyiaciele potracą w czafie wszyftkie wielkie okręty.

Lecz odetną iey handel na ftałym lądzie; coż na ow czas znaczyć będzie iey panowanie na wodzie? Na Europeyskim lądzie ftać fię to po części może; ale ona odziewa i opatruie także całą Azyą, całą Afrykę i Amerykę, co większa wszyftkie wyspy na całym świecie. Przez zamknięcie iey Europeyskiegu lądu utraci może 20 część swego odbytu; i będzież to tak dotkliwą dla niey ftratą?

Jak Roffya poftąpi sobie w teraźnieyszym położeniu rzeczy na północy, trudno zgadnąć; mowią tylko „iż Imperator Roffyyski bardzo ieft niekontent z poczynionych w północnych Niemczech odmian. „

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 21 i 22. *Kwietnia* 1806.

Korzec Pszenicy - -	zł. pol. 21	do 26.
— Zyta - - - - - — —	18	— 23.
— Jęczmienia - - - — —	17	— 22.
— Owsa - - - - — —	17	— 20.
— Grochu - - - - - — —	20	— 26.
— Kafzy iaglaney - - — —	52	— 64.

W Wiedniu d. 19. *Kwietnia.*

Meca wynofząca pół korca nafzego:

— Pfzenicy - - -	zł. pol. 30	do 40.
— Zyta - - - - - - — —	22	— 31.
— Jęczmienia - - - - — —	20	— 24.
— Owsa - - - - - - — —	16	— 18.

W Brynie d. 18. *Kwietnia.*

Meca Pfzenicy - - - -	zł. pol. 24	do 30.
— Zyta - - - - - - — —	18	— 22.
— Jęczmienia - - - - — —	15	— 28.
— Owsa - - - - - - — —	12	— 13.
— Prosa - - - - - — —	26	— 28.

W Gdańsku d. 14. *Kwietnia.*

Pzefel czyli pół korca nafzego w złoc hollend. (Na łaszt wchodzi 60 szeflow)

— Pfzenica - -	zł. pol. 15	do 17½
— Zyto - - - — —	15	— 16.
— Jęczmień - - — —	12	— 13.
— Owies - - — —	10	— 11.

DONIESIENIA.

W Krakowie u Mofiężnika Piotra Waignera na ulicy Floryańskiey znayduie fię do sprzedania wielki dzwon z metalu dawnego, ważący około 40 centnarow. Ktoby sobie takowego życzył nabydź, niechay fię do powyższego Mofiężnika Waignera zgłofi.

Na mocy nadeszłego Naywyższego Nadwornego dekretu ddto 1 Marca 1806 powszechnie fię oznaymuie, iż na przyszłośc od 15 Marca t. r. zacząwszy za wszyftkie lifty, które z Tyrolu, z Vorlandow, z Wenecyańskiego, z Iftryi Wenecyańskiey, Dalmacyi i Albanii przychodzą lub tam fię odsyłaią pocztporto, podług w roku 1803 oznaymioney taryffy, to ieft za poiedyńczy lift 16 kr. i t. d. zapłacić należy. Zaś za to, które z Salzburskiego i Berchtolsgarden przychodzą lub odchodzą, pocztporto kraiowe, to ieft 8 kr. za lift poiedyńczy i t. d. zapłacone bydź ma. We Lwowie d. 14 Marca 1806.

J. Urmenyi.

Confiftorium Episcopale Cracoviense omnibus Candidatis ad Dioecesanum Seminarium futuro annô Scholaftico suscipi defiderantibus notum reddit, quatenus a die 1ma Julij ad ultimam Menfis Augufti an. cur. Petita sua intuitu susceptionis ad Seminarium authenticis atteftatis Provisa nempe:

a) Absoluti integri Cursus Philosophiae cum bona Claffe.
b) Moralitatis.
c) Sanitatis.
d) Legitimi Ortus.

e) Literarum Dimiſſorialium, ſi ſint extra-diœcesani, ad Cancellariam Conſiſtorij personaliterr comparentes porrigant, ſiquidem elapso Mense Auguſto nullius precum jam amplius reflexis habebitur.

Ex Conſiſtorio Eppali Cracov. die 28. Martij 1809.
Innocentius Konczewicz Conſiliar. Conſiſt.

Z Magiſtratu C. K. Stołecznego Miaſta Krakowa ninieyszemi do publiczney podaie ſię wiadomości, iż Folwark mieyski Szlak zwany, na Kleparzu leżący, składaiący ſię z mieszkalnych i gospodarskich Budynkow, tudziesz ogrodow, i gruntow, przez licytacyą w tuteyszym urzędzie dnia 19 Maia r. b. o godzinie 9 z rana publicznie odprawiac ſię maiącą na lat 6 to ieſt od 24 Czerwca 1806 zacząwszy aż do tegoż samego dnia w roku 1812. w arędowną dzierżawę puszczony będzie. Cena fiskalna tego Folwarku ieſt 1260 ZRyńskich, licytanci maią przed licytacyą 126 ZRyń. iako wadium złożyć, zaś inne kondycye mogą bydź w tuteyszey Regiſtraturze co dziennie przeyzrzanemi.

Z Magiſtratu Krakowskiego 5. Kwietnia 1806.
Gollmayer.

Groſs.

Ces. i C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey, ninieyszym publicznym Edyktem powszechnie wiadomo czynią, że na wdanie ſię opieki małoletniego Dominika Xcia Radziwiłła, termin licytacyi dóbr Sławatycze z przyległościami w w Cyrkule Bialskim leżących, tegoż małoletniego Dominika Xcia Radziwiłła własnych, przez Edykt pod d. 15 Stycznia 1806 roku do Nru. 141 i 146 wydany, na dzień 15 Kwietnia roku bieżącego wyznaczony, daley na dzień 22 Czerwca roku bieżącego na godzinę 9tą z rana odłożony ieſt.

W zatrudnieniu JW. Prezesa.
Fran. Jan. Vrabetz.
Doſſenberg.
Wladich.

Z Rady Ces. i C. K. Sądow Prow. Szlach. Lub. Gall. Zachod.
Dan w Lublinie dnia 10 *Kwietnia* 1806.
Klimaszewski.

Ces. i C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey publicznym Edyktem ninieyszym wiadomo czynią: że na żądanie wierzycielow Maſſy krydalney Teodora Wojuckiego dobra Drożeiowice w Cyrkule Kieleckim leżące, do teyże Maſſy należące, na d. 1. Lipca r. b. przez Licytacyą publiczną pod warunkami naſtępuiącemi sprzedane będą.

1) Żeby każdy kupna sobie życzący 10tą częśc szacunku przez detaxacyą w summie 268,634 zł. pol. czyli 67,158 ryn. 30 kr. uſtanowionego na sam przod iako wadium dla bezpieczeńſtwa Licytacyi złożył.

2) Ażeby nabywca całą z Licytacyi wypadłą summę szacunkową (rachuiąc w to wadium) w dniach 14 od dnia doręczoney rezolucyi licytacyą potwierdzaiącey, albo przynaymniey połowę teyże do depozytu tuteyszego wniosł, drugą zaś połowę na tychże dobrach z opłacaniem legalnych prowizyi, aż do dalszey C. K. Sądow tuteyszych dyspozycyi, zabezpieczył, i to w terminie tymże samym udowodnił, bo inaczey z iego szkodą i iego kosztem dalsza licytacya tychże dóbr rozpisana zoſtanie. — Przeto kupna sobie życzący, którym wolno ieſt akt dtaxacyi w Regiſtraturze C. K. Sądow tych przeyźrzeć sobie, do licytacyi na terminie powyższym odbywać ſię maiącey, wzywaią ſię. — Wszyscy zaś wierzyciele hypoteką opatrzeni wezwani zoſtaią, ażeby przed Licytacyą nad prawami swemi czuwali, i upominaią ſię, żeby osobnego nie oczekiwali wezwania, ale przy licytacyi w prawach swoich dopilnowali ſie. W Krakowie dnia 14 Kwietnia 1806.

Jakób Kulczycki.
Sterneck
F. Pohlberg.

Z Rady C.K. Sądow Szlach. Krakowskich Galicyi Zachodniey.
Elsner.